

στειλὴ τὸν υἱὸν τοῦ αἰ. Κρήτην, τὸ μὲν πρὸς ὀφελὸς Σας, ἀν τοῦτο ἐφικτόν, τὸ δὲ ὅπως γεννηθῆ ἂν αντιπερισπασμὸς τις πολιτικὸς καθ' ἣν ὥραν ἐπιμαζόμεθα πρὸς κατάληψιν τῆς Ῥώμης. Ἐ-γραψας ὅσα σοὶ εἶπον πρό τινας εἰς Ἀθήνας; Ἐ-γραψα, τῷ ἀπήντησα, τῷ κυρίῳ Κουμουνοδούρῳ (πρωθυπουργῷ τότε διατελοῦντι). Γράφον καὶ νῦν τὰ ἀλγεῖνά μας νέα.

Ἐξελθὼν τεταραγμένος ἔσπευσα εἰς ἀντάμωσιν τοῦ κ. Ἰωαννίδου ἱατροῦ Κρητὸς, γνωστοῦ διὰ τὴν φιλοπατρίαν του καὶ τὰς μετὰ τοῦ πρωθυπουργοῦ Δέρβου τότε ἀλληλογραφικὰς ἀλληλομαχίας του, διεκρίνωσα αὐτῷ τὸ ἀπαίσιον γεγονός καὶ μετ' αὐτοῦ ἐπορεύθην εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἑλληνοπρεσβευτοῦ κ. Βράϊλα... Δυστυχία εἰς τὰ μικρὰ ἔθνη! ὁ κ. Βράϊλας ἐκοιμᾶτο ἀναπαύομενος ἐπὶ βόδων καὶ σελαγίζουσαν περιέμενε τὴν Ἠὼ, τὴν φωτίσουςαν ἐλευθέραν τὴν Κρήτην. Ἄλλ' αἱ ἐνστάσεις μου περὶ τῶν προσώπων, ἐξ ὧν εἶχον πληροφορηθῆ τὰ συμβαίνοντα κατεσιώπησαν αὐτὸν καὶ ἔμεινεν ἄφωνος.

Μετὰ τινὰς ἡμέρας εἰς ἄλλο μέρος ὁ μέγας ἀνὴρ μὲ εἰδοποιεῖ ὅτι κατ' ἐισήγησιν τοῦ μακαρίτου Γερτζέτη, ἀπῆλθεν εἰς Ἀθήνας, καὶ οὐχὶ εἰς Κρήτην, ὡς ἐγὼ εἶχον παρακαλέσει, ὁ υἱὸς τοῦ Γαριβάλδη, ὅστις καὶ ἀπεπέμφθη διὰ τῆς τῶν πρέσβειων ἐπὶ τὴν ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ἀπανθρώπου ἐπιβολῆς. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς διηγήσεώς του, ἐπὶ τῇ θλιβερᾷ εἰδήσει ὁ μέγας ἀνὴρ, οὐ μόνον ἔχουσε δάκρυα θλίψεως καὶ εἰλικρινείας, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ λυγμῶν κατεχόμενος, μοὶ ἀνεκοίνωσε νὰ εἶπω διὰ ζώσης ἐν Ἰταλίᾳ, ὡς τελευταίαν του διαθήκην ὅτι αἱ ἀπελευθέρωσις τῆς Ἑλλάδος, ἔσται παράγων ἀσφαλῆς διὰ τὴν πρόδον τῆς μίας καὶ μόνης Ἰταλίας. Πρὸς τοῦτο μοὶ ἔδωκε καὶ γράμματα, ἅτινα κατὰ Μάϊον τοῦ 1868 διεβίβασα εἰς τὸν προορισμὸν τῶν.

Ἐγραψα τὰ ἀνωτέρω οὐχὶ ἵνα ἐπιδείξω ὑπηρεσίαν πρὸς τὴν Πατρίδα, ἀλλ' ἵνα καταδείξω τοῖς ἀγνοοῦσι τὰς σκέψεις μεγάλου πολίτου τῆς Ἰταλίας, κοσμοπολίτου ἐξαιρέτου, καὶ σχετιζομένου ἐν Ἰταλίᾳ μετὰ μεγάλων πατριωτῶν δι' ἑθνονότων τὰς τύχας τῆς πατρίδος τῶν. Τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν τούτων μετὰ χαρᾶς θέλει μάθει, εὐελπιστῶ, τὸ Πανελλήμιον, ὅταν πάνοπλον ἐγερθῆ κατὰ τοῦ πιέζοντος αὐτὸ Ἐφιάλτου.

Ἐν Ἰταλίᾳ νῦν ὁ ἐνδοξὸς καὶ φιλόανθρωπος Γαριβάλδης, δὲν εἶναι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μαρτζίνη, καὶ ἕνεκα γήρατος, καὶ ἕνεκα τῆς τῶν πολιτικῶν καταστάσεως, ὅτι ἦν πρό δεκαετίας. Τὸ κόμμα τῆς ἐνεργείας, τὸ Δημοκρατικόν, δὲν ἀντιπροσωπεύεται ὑπὸ τοῦ Γαριβάλδη, ἀλλ' ὑπ' ἄλλου ἀνδρός, οὐ τὸ θάρρος μέγα, καὶ ἡ φιλοανθρωπία βυβαγγελική. Μὴ ζητεῖτε τὸ ὄνομα τοῦ φιλοανθρώπου αὐτοῦ, ἀλλὰ μάθετε ὅτι εἰς τὸ πρῶτον ἀκουσμά Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος ἡ ἀδελφὴ Ἰταλία, οὐχὶ θεσβαίως ὡς κράτος, ἀλλ' ὡς λαὸς θέλει ἐνθυμηθῆ τὸν ἄρτον οὐ ἔφαγον τὰ ἐξόριστα καὶ γυμνιεύοντα τέκνα τῆς ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὰς δεινάς τῶν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνων τῆς ὥρας. Γινώσκων τὸ δεινὸν τῶν περιστάσεων τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, ἀγαπῶ τὴν πατρίδα μου καὶ ἀγαπῶ τὰ τέκνα μου, ὧν τὰ δύο μεγαλύτερα ἔσονται μετ' ὀλίγον εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ, αἰσθάνομαι ἐν τῷ βάθει τῆς ψυχῆς μου ὅτι, πᾶσα ὑπερβολὴ ἔσται προδοσία, ἐν ὥραις τῆς πατρίδος δειναίς, διὰ τοῦτο ἐν ὀνόματι τῆς ἱερᾶς ἀληθείας διακηρύττω ὅτι ἡ Ἰταλία ὡς λαὸς, κατὰ τὸν προσεχῆ ἡμῶν ἀγῶνα, ἀφθονον θέλει χύσει τὸ αἷμα τῆς ὑπὲρ ἡμῶν, καὶ ἐξ αἰσθήματος φιλετικοῦ, καὶ ἐξ εὐγνωμοσύνης, ἴσως δὲ καὶ ἐξ ὑπολογισμῶν πολιτικῶν, ὡς ἔθνος.

Ἐξ ὑπολογισμῶν πολιτικῶν;

Ναί! καὶ ἀκούσατε. Ἀκουσάτωσαν δὲ καὶ οἱ τυφλωττοντες τῶν Ἰταλῶν, ἀν τοιοῦτοι ὑπάρχωσιν ὑπὲρ ἀποκρούω, δι' ἔθνος οὕτω νοῆμον ὡς τὸ ἀπέδειξαν οἱ ἀγῶνες τῶν τέκνων τῆς ἐπὶ ἀνεξαρτησίαν. Ὁ Ναπολεὼν Γ'. γενόμενος αὐτοκράτωρ ἐπέλαθετο τῶν ἀσχημῶν ἡμερῶν, ἀς διήγειν ἐν Λονδί-νῳ, ἐπελάθετο τῶν φίλων αὐτοῦ Ἰταλῶν, οἵτινες

ἐπὶ ἔτη πολλὰ καὶ ἐκθύμως εἰργάσθησαν ὑπὲρ αὐτοῦ, ἐπὶ τῇ ῥητῇ συμφωνίᾳ νὰ ἐργασθῆ καὶ οὗτος ὑπὲρ τῆς Ἰταλίας. Ἀνώνομός τις ἐπιστολὴ σταλεῖσα αὐτῷ ἐκ Λονδίνου καὶ ἀπειλοῦσα τὴν ζωὴν αὐτοῦ, καθ' ὃν τρόπον ἠπέλπει θαρραλέως τις δημοσιογράφος τὸν Κρόμβελ, καὶ αἱ κατόπιν βομβιδές τοῦ Ὁρσίνη τὸν ἠνάγκασαν μὲν νὰ κρυχθῆ ὑπὲρ τῆς Ἰταλίας, ἀλλ' ἔσχεν ὡς ἀμοιβὴν τῶν ἀγῶνων του τὴν Νίκαιαν, τὴν Σαβόταν καὶ τὴν κόρην τοῦ Μεγάλου Βασιλέως Βίκτωρος ὡς σύζυγον διὰ τὸν ἐξάδελφόν του.

Τὴν ἀπώλειαν τῆς Νικαίας καὶ Σαβότας θρηνοῦσιν οἱ Ἰταλοὶ, ὡς θρηνεῖ αὐτὴν ὁ ἔθνικός των ἱστοριογράφος καὶ ἀρκος φίλος τῆς Ἑλλάδος Βροφίριος, συγγράψας κατ' ἐντολὴν τοῦ ἀθανάτου Βίκτωρος καὶ ἱστορίαν τὸν Πεδερμόντιου. Ἄλλ' ἡ Νίκαια καὶ ἡ Σαβότα καίτοι χῶραι Ἰταλικαί, ἀποδοθεῖσαι τῇ Γαλίᾳ ἐξασφαλίζουσι διὰ φυσικῶν ὁρίων τὰ σύνορα τῶν δύο τούτων μεγάλων Κρατῶν, ὡς φυσικὰ καὶ ἀπόρητα ὄρια. Ἀναντιρρήτως ἡ ἀρχὴ τῶν ἐθνικοτήτων, ἣν πομπωδῶς ἀνεκέρυσεν ὁ Ναπολεὼν, ἐκολοβώθη ἐν τῇ διεθνῇ ταύτῃ καὶ ἐξ ἀνάγκης ὑπερτάτης γενόμενῃ συνθήκῃ, καὶ δὲν δύναται νὰ ἦναι ἀνεκτὴ, εἰ μὴ ἐρῶσον τὰ κατὰ τὴν Εὐρώπῃν Ἔθνη, ὑπέκοντα εἰς τὰς πλάνας τοῦ ὑποσκάζοντος εἰσέτι πολιτισμοῦ αὐτῆς, θεωροῦσι τοὺς ἀλλοεθνεῖς γείτονας οὐχὶ ὡς ἀδελφοὺς, ἀλλ' ὡς τίγρεις, καθ' ὧν διὰ τοῦ σιδήρου καὶ τῶν ἀπροσίτων βράχων πρέπει νὰ προφυλλάσσωνται.

Πρὸς τὰ βορειανατολικά οὐχ' ἦττον ὄριά της ἡ Ἰταλία ἔχει χῶραν Ἰταλικὴν ἐκτεταμένην ἀπλουμένην περὶ τὸν μυχόν τοῦ Ἀδρια καὶ δουλεύουσαν τῷ Αὐστριακῷ. Τὰ πρὸς τὴν Αὐστρίαν ὄρια τῆς Δομβαρδοβενετίας εἶναι τόσον τρωτά ὥστε τὰ περιττόν τετράπλευρον μόλις δύναται ν' ἀντισταθῆ κατ' ἐπιδρομῆς θαινοῦσης πρὸς τὴν Ῥώμην. Ὅπως δὲ ἄλλοτε οὕτω καὶ νῦν ἡ Αὐστρία ἢ ὁ Παγγερμανισμὸς δύναται νὰ θαδίσωσι θριαμβετικῶς κατὰ τῆς Ἰταλίας. Δὲν πιστεύω ἡ Ἰταλία νὰ ἠλησμώνησεν ἐνωθεῖσα ἢ ὅτι ἡ φιλοδοξία τοῦ Παγγερμανισμοῦ δι' αὐτὴν εἶναι ἴση πρὸς ἐκείνην ἣν τρέφει ἡ Ῥωσσία διὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἴση πρὸς ἐκείνην ἣν ἡ Αὐστρία αἰσθάνεται διὰ τὴν Θεσσαλονίκην. Ὁ Παγγερμανισμὸς καὶ δικαίον καὶ φιλόανθρωπον εἶναι νὰ περιορισθῆ ὑπὸ τῆς σφραγίδος ἐπιλοίπου Εὐρώπης εἰς τὰ φυσικὰ αὐτοῦ ὄρια, ἅτινα πρέπει νὰ περιορισθῶσιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἐν ᾧ κατοικοῦσι Γερμανοὶ καὶ λαλεῖται ἡ Γερμανικὴ γλῶσσα. Πᾶσα δὲ ἐκχειλίσαις πέραν τῶν ὁρίων τούτων εἴτε πρὸς ἀνατολὰς ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, εἴτε πρὸς δυσμὰς ἐπὶ τὴν Γαλίαν εἴτε πρὸς νότον ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν ἔσται κατὰ κτησιν τυραννικὴ ὡς ἡ τῆς Αὐστρίας ἐπὶ τὴν Βοσνίαν καὶ Ἐρζεγοβίνην, κατὰ κτησιν διαταράττουσα τὸν νόμον τῆς τῶν ἐθνῶν ἀλληλεγγύης καὶ τὴν ἀνάπτυσιν τοῦ κατὰ φύσιν ἐκάστου ἔθνους πολιτισμοῦ. Συμφέρον ἔχει ἐπομένως καὶ ἡ ἐπίσημος Ἰταλία τό γε νῦν ἔχον πᾶσιν δυνάμει νὰ ἐργασθῆ ὑπὲρ τοῦ περιορισμοῦ τῆς Αὐστριακῆς ἐπεκτάσεως καὶ ἐπιρροῆς ἐπὶ τοὺς ἀνατολικώτερον αὐτῆς κειμένους λαοὺς. Πρὸς τοῦτο ἡ Ἰταλία πρέπει νὰ ἀδελφωθῆ μετὰ τῆς Ἑλλάδος δούλης τε καὶ ἐλευθέρης, καὶ μετὰ τῶν λαῶν οἵτινες φρικώσιν ὑπὸ τὴν πίεσιν τῆς Ῥωσσοαυστριακῆς δεσποτείας, τῆς ἐχούσης ὡς ἀπετηρίαν τὴν κατάργησιν τῶν ἐθνικοτήτων. Ὁ Ῥομοῦνος, ὁ Σέρβος, ὁ Βούλγαρος, ὁ Μαυροβούνιος, οἰκοθενοῦσιν ὅτι ἀγαπῶσιν μὲν τὴν Ῥωσσίαν καὶ προσηλοῦνται εἰς αὐτὴν, ἐφ' ὅσον ἔχουσιν ἀνάγκην τῆς ὑποστηρίξεως της, ἀλλ' οὐδέποτε ἔθνη ἀνεξάρτητα γενόμενα, εἶναι δυνατόν νὰ προτιμήσωσιν τὴν ἀπώλειαν τῆς ἀνεξαρτησίας των συγχωνευόμενα εἰς τὴν ἐπάρατον παμβασιλείαν τοῦ Ἰσαρισμοῦ, οὗ οἱ ὑπὸ κτήρια ὄργανα τῆς μίας τοῦ αὐτοκράτορος βουλήσεως ὄντες, στεροῦνται πάντων ἐκείνων τῶν δικαιωμάτων, ἅτινα στολιζοῦσιν ὡς ἀδάμαντες τὰ φαιεῖνὰ διαδήματα τῆς ἐθνικῆς ἐλευθερίας.

Ἡ Ἰταλία πρέπει νὰ ἀδελφωθῆ μετὰ τῶν λοιπῶν Κρατῶν τῆς Δύσεως, καὶ ἐργασθῆ πᾶσιν δυ-

νάμει καὶ πᾶσιν θυσίᾳ πρὸς ἀνάρρησιν μεγάλου κάτους ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Οὕτω πορευομένη πρὸς τὰς Δυτικὰς δυνάμεις θέλει ἔχει νέαν σύμμαχον ἐν τῇ Ἀνατολῇ, μετὰ τὸν φυσικὸν θάνατον τῆς Τουρκίας, ἀντιπροσωπεύουσα τὴν σεμνὴν ἰδέαν τῶν ἐθνικοτήτων, καὶ ἀθισταμένη κατὰ παντὸς κοινωνικοῦ σφετερισμοῦ ἂν δύναται ἐν τῇ ἰσχύϊ της νὰ ἐπιβάλλῃ ἡ τριπλὴ συμμαχία τῶν Αὐτοκρατόρων ἐπὶ τὸν τῆς Εὐρώπης πολιτισμόν.

Παρεμποδιζομένης οὕτω τῆς ἀκρασίας τῶν τριῶν Αὐτοκρατόρων, ἡρέμα καὶ ἀνεπαισθήτως ἡ ἐφήμερος καταστατικὴ τῶν ἐλευθέρων κρατῶν τῆς Εὐρώπης, ἣτις ἀντιπροσωπεύει τὸν σύγχρονον αὐτῶν βίον, καὶ ἡ ὅλονεν προαγομένη ἐπὶ τὰ βελτίω εἰς πᾶσαν ὕλην ἀνελίξις των, ἣτις ἐστὶν ἡ ἀληθὴς αὐτῶν ἱστορία, θέλει ἀναντιρρήτως κατορθώσῃ καὶ τὴν φιλόανθρωπον ἀνάρρησιν τοῦ βασιλείου τῆς Πολωνίας, ἣτις θὰ κείται τὸ ἀφιλονικητον γεγονός διαρκοῦς Εὐρωπαϊκοῦ Στήσιου ἀφ' ἐνός, θρίαμβος ἀφ' ἐτέρου προσφιλοῦς πολιτισμοῦ ὑπὸ τὴν σφραγίδα τῆς ἐλευθερίας αἰγίδα. Ἐθνικότης καὶ ἐλευθερία, διὰς ἀχώριστος καὶ ἀποδιαπομπουμένη πᾶσαν ἀκρασίαν, ἣν κατεργάζονται τὰ ἐφήμερα πάθη τῶν ἐστεμμένων κακούργων, ἰδοὺ ὅτι ζητεῖ ἡ ἀνθρωπότης, καὶ ὅτι πρέπει ἀπὸ τοῦδε ν' ἀρχίσῃ ἵνα καταρτίσῃ βαθμηδόν.

Θέλομεν ἐξακολουθήσει.

Καλάβρυτα 12 Ἰανουαρίου 1881.

Ἄαγ. Θ. Διαμαντόπουλος.

Ὁ κ. Τρικούπης ἐν Πάτραις.

Τὴν προχθὲς Τετάρτην περὶ τὴν δειλὴν ἀφίκετο εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν ὁ κ. Χαρίλαος Τρικούπης, πρὸς ἐρχόμενος ἐκ Πιλείας. Ὁ Σημολιτῆς ἡμῶν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἠσθάνθησεν τὴν ἐνάγκην ἀφ' ἐνός μὲν νὰ τιμῶσιν τὸν ἐπίσημον πολίτην, καὶ νὰ ἐκδηλώσωσι τὴν πρὸς αὐτὸν ἐμπιστοσύνην των, ἀφ' ἐτέρου δὲ νὰ ἐξαλείψωσιν ἐν στίγμα ἀπὸ τοῦ μετώπου τῆς πόλεως, ὅπερ ἐνεκόλαψεν αὐτῇ ἐν παρομοίᾳ περιστάσει ἡ πατριστατικὴ παραζάλη, ὅργανα λαβούσα τὰ φλυώτερα στοιχεῖα τοῦ τόπου. Διὰ τοῦτο ἡ δεξιῶσις τοῦ κ. Τρικούπῃ ἐγένετο παρ' ἡμῖν κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς Τετάρτης ἐγκάρδιος καὶ πάνδημος. Μ' ὅλον ὅτι ὁ καιρὸς ἦτο βροχερὸς καὶ χιονώδης, πολὺ πλῆθος τῶν ἡμετέρων συμπολιτῶν, οἱ μὲν ἐφ' ἀμαξῶν, οἱ δὲ ἐφ' ἵππων, ὑπάντησαν αὐτὸν καὶ ἐχαιρέτησαν ἐκτὸς τῆς πόλεως καὶ εἰς ἀρκετὴν ἀπόστασιν ἀπ' αὐτῆς, πλῆθος δὲ πεζῶν ἀνέμενον καὶ ἐπευφημῆσεν αὐτὸν εἰσερχόμενον εἰς τὴν πόλιν. Οὕτω δὲ ἡ συνωδία τοῦ κ. Τρικούπῃ ἀκολοθουμένη ὑπὸ μακρᾶς σειρᾶς ἀμαξῶν, περιστοιχουμένη δὲ ὑπὸ πολλῶν ἐφιππων καὶ περικυκλουμένη ὑπὸ πυκνοῦ πλήθους πεζῶν, ἀφίκετο εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῆς Μεγάλης Βρεττανίας, ἐνθα εἶχε παρασκευασθεῖ, ὑπὸ τῶν ἐνταῦθα φίλων τοῦ κ. Τρικούπῃ, κατάλυμα δι' αὐτὸν καὶ εὐχρὴν ἀκολοθίαν του. Ἡ ὑποδοχὴ αὐτῆ τοῦ κ. Τρικούπῃ εἶχε τί τὸ σοβαρὸν καὶ ἐπιβάλλον, δὲν ὁμοιάζε δὲ τὰς τοῦ εἶδους τούτου ἐκδηλώσεις, διότι δὲν συνετέφερε κατὰ τὸ σῆμα ὁμοιοῦντα ὄχλον, καὶ ἐνεῖχεν ἐκείνους οἱ ὁποῖοι οὐδέποτε, ἢ σπανίως, μετέχουσι τοιούτων ἐκδηλώσεων, οἷον ἐμπόρους, ἐπιστήμονας, κτηματίας καὶ πᾶσης τάξεως ἐντίμους καὶ συνετοῦς, πολίτας, ὅπερ ἐμαρτύρει ἐπαρκῶς περὶ τῆς σημασίας αὐτῆς καὶ τῶν ἐλατηρίων δι' ὧν ἐκινεῖτο τὸ πολὺ ἐκεῖνο πλῆθος. Ἄλλ' εἶχεν ἀκόμη τοῦτο τὸ ἰδιάζον ἡ ἐκφραστικὴ ὑποδοχὴ τοῦ κ. Τρικούπῃ ὅτι δηλονότι δὲν ἦτο ὑποκνίμα ἐνός ἢ πλειόνων ἀτόμων θεμένων κατὰ τὸ σῆμα εἰς ἐνεργεῖαν τὰ πρὸς τοῦτο πρόσφορα μέσα, οὐδὲ ἐκ τῶν ἐνταῦθα κομμάτων ἐκινήθη ἦτο τι ὅπως αὐθόρμητον πολίται πᾶσης ἀποχρώσεως, κατὰ τὸ πλεῖστον δὲ ἐξ ἐκείνων οἵτινες δὲν ἀνήκουσιν ἀνευ ὄρων εἰς τὰ κόμματα, ο, ὀλίγοι παρ' ἡμῖν πάντι ἐκ τῶν πατριῶν ἀνεξάρτητοι, πολίται τέλος φιλήσοι, πατριῶται συνετοὶ

αφιλοκερδείς και άγνωστοί φίλοι του κ. Τρικούπη, δέν ώργάνωσαν τὰ τῆς ὑποδοχῆς, ἀλλὰ συνηγήθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ, ὑπὸ τῶν ἰδίων ἰδεῶν και αἰσθημάτων ἐμφερσόμενοι διὰ τὸν ἐπίσημον πολίτην και κοινὴν αἰσθανόμενοι τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἐκδηλώσωσι πρὸς αὐτὸν, διερχόμενον τῆς πόλεως μας, τὴν ἔκφρασιν τῆς ἐμπιστοσύνης και ἐκτιμῆσεώς των. Καὶ τῇ ἀληθείᾳ τοῦτο ἐγένετο ὅσον ἐνεστὶν ἀξιοπρεπῶς και ἐκφραστικῶς.

Τὸν κ. Τρικούπη προσεφώνησεν εἰσερχόμενον εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον ὁ δικηγόρος κ. Παναγ. Θεοφίλου διὰ τῆς ἐπομένης προσλαλιᾶς ἣτις ἔτυχε τῆς γενικῆς ἐπιδοκιμασίας, διὰ τὴν εἰλικρίνειαν και παρησίαν αὐτῆς.

Κύριε Τρικούπη.

Οἱ ἐξεθλόντες πρὸς ὑποδοχὴν σας, Σᾶς ὑποδέχονται ἀσμένως, τὸ μὲν ὅπως ἀποδειξοῦν ὅτι ἡ θάρβαρος και ἀγρία ὄψις τὴν ὄποιαν παρουσίασεν ἄλλοτε ἀπέναντι ἡμῶν ἡ πόλις τῶν Πατρῶν ἦτο ἔργον ἀτάκτου τινὸς στοιχείου ἐγκαταστημένου ἀτυχῶς ἐν τῇ πόλει μας, τὸ δὲ διότι Σᾶς θεωροῦν τιμιον και διακεκριμμένης ἱκανότητος πολιτευόμενον και τὸν μόνον εἰς ὃν τὸ ἔθνος δύναται νὰ ἔχη ἐμπιστοσύνην εἰς τὰς κρίσεις τῆς Πατρίδος περιστάσεις· εὐχονται δὲ ἀπὸ καρδίας ὅπως ἐπικρατήσωσιν αἱ σωτήριαι διὰ τὸν τόπον ἀρχαί σας, ἰδίᾳ δὲ εὐχονται ὅπως ὅταν και αὐθις ἐπαναλάβητε τὴν διεύθυνσιν τῶν κοινῶν κατορθώσητε πρὸς τοῖς ἀλλοῖς ὥστε ἡ διάκρισις τῶν ἐξουσιῶν νὰ κατασταθῇ πραγματικῆ, και οὕτω πάυση ἡ ἐν τῇ Διοικήσει ἐπικρατούσα ἄχρι τοῦδε ἀνωμαλία. Τὰ ὀλίγα ταῦτα ἔθεώρησα καθήκον μου νὰ Σᾶς εἰπω, φρονῶν ὅτι πιστῶς διερμηνεύω τὰ αἰσθητά οὐ μόνον τῶν πλείστῶν συμπολιτῶν μου, ἀλλὰ και πλείστων ἄλλων μὴ δυνηθέντων ὡς ἐκ τοῦ ἐπικρατοῦντος καιροῦ νὰ λάβωσι μέρος εἰς τὴν ὑποδοχὴν Σᾶς.

Κατὰ τὸν Ξενοδοχεῖον τὸ πλῆθος πυκνὸν κατεῖχε μικροτάτην ἔκτασιν τῆς ὁδοῦ, ἐδέησεν ὅθεν ὅπως ὁ κ. Τρικούπης ἀπευθύνῃ ἀπὸ τοῦ ἐξώστου πρὸς τοὺς κάτωθεν ἐπευφημοῦντας τὰς εὐχαριστίας του ἐπὶ τῇ γενομένῃ πρὸς αὐτὸν δεξιῶσει, και ὀλίγα τινὰ περὶ τῆς στάσεως τοῦ μεγάλου ζητήματος, ὅπερ ἀπασχολεῖ ὄλους ἡμᾶς κατά τὰς ἡμέρας ταύτας τῶν δοκιμασιῶν. Τὸ ἄπειρον ἐκεῖνο πλῆθος ἐν βαθυτάτῃ σιγῇ και ἄκρα συγκινήσει ἠκραάσατο τοῦ εὐφραδοῦς, ῥήτορος διακοπτομένου μόνον ὑπὸ ζωνῶν ἐπιδοκιμασιῶν και ἐπευφημιῶν.

Λυπούμεθα μὴ δυνάμενοι νὰ μεταφέρωμεν εἰς εἰς τὰς στήλας ἡμῶν τὸν πολλῆς σημασίας και σπουδαιότητος λόγον τοῦ κ. Τρικούπη, ὅστις περιστράφη περίπου εἰς τὰ ἐπόμενα κεφαλαῖωδῃ. Μετὰ τὴν ἔκφρασιν τῶν εὐχαριστιῶν του ἐπὶ τῇ πανδήμῳ δεξιῶσει του, ἦν ἀπέδωκεν εἰς ἐπιδοκιμασίαν τῆς πολιτείας του, ἐξήτασε δι' ἐκφραστικῆς βραχυλογίας τὴν πορείαν τοῦ Ἑλληνικοῦ ζητήματος ἀφ' ἧς παρέλαθεν αὐτὸ γενομένου Κυβερνήτης τῆς χώρας, μέχρι σήμερον· ἐξέθετο τοὺς λόγους τῆς μετατροπῆς τοῦ φρονήματος τῆς Εὐρώπης ὡς πρὸς τὸ ἡμέτερον ζήτημα, ὡν ὁ κυριώτερος ἡ εἰς τὴν ἀρχὴν ἀνάρρησις τοῦ ἐνδόξου Γλάδστωνος και ἐδικαιολόγησεν ἀποχωρῶντως τὴν ἐκ τῆς μετατροπῆς ταύτης ἐπιβληθεῖσαν μεταβολὴν και ἐν τῇ πολιτεῖᾳ τῆς τότε Κυβερνήσεως, ἐξ ἧς ἡ ἐπιστράτεία και τὰ παρεπόμενα αὐτῆς. Ἐξῆρε τὴν προθυμίαν τοῦ τόπου μεθ' ἧς οὗτος ἀνταπεκρίθη εἰς τὰς ἐνεργείας τῆς Κυβερνήσεως και ἐνθαρρυντικὰ ἐξήγαγεν ἐξ αὐτῆς συμπεράσματα. Κατέδειξε τὴν ἀνάγκην νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ στρατιωτικὴ παρασκευὴ τῆς χώρας και ὑπαινίξατο ὅτι αὕτη δέον νὰ συντελεσθῇ ὅσον οἶον τε τάχιστα, καθ' ὅσον ἡ οἰκονομικὴ θέσις ἡμῶν, δέν ἐπιτρέπει τὴν παράτασιν τῆς. Εἶπεν ὅτι ὀφείλομεν νὰ βαίνωμεν εὐθὺ πρὸς τὸν σκοπὸν ἡμῶν μὴ ἀποδειλιῶντες ἀπέναντι τῶν ἐκείναις προβαλλομένων ἀποθαρρυντικῶν προτάσεων τῆς Εὐρώπης, ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι αἱ δυνάμεις ἐκεῖναι αἰτίνες ὑπεστήριξαν τὰ δίκαια τῆς Ἑλλάδος, δέν θέλουσιν ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐγκα-

ταλεῖψαι αὐτήν. Ὅτι ἡ Πατρίς ἡμῶν ἐγκαταλείπεται ὑπὸ τῆς Εὐρώπης, ὁπόταν ἐγκαταλείπει αὐτὴ ἑαυτήν. Προσέθετο ὅτι τὴν πολιτικὴν ταύτην ἠκολούθησεν ὡς Κυβερνήσις και ὡς ἀντιπολίτευσις και ὅτι τὴν αὐτὴν ἠκολούθησεν και ἐν τῇ συνεχείᾳ τῆς ἐνεστώσης βουλευτικῆς συνόδου ἐξέφρασε δὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι και πάντες οἱ βουλευταὶ δέν θέλουσι παρεκκλίνειν αὐτῆς. Συνέστησε τὴν ἐκ μέρους τῶν πολιτῶν ὑποστήριξιν παντὸς κυβερνητικοῦ μέτρου συμβάλλοντος εἰς τὴν αἰσίαν ἔκβασιν τῆς ἐθνικῆς ὑποθέσεως, εἰς ἣν δέν ἀρκεῖ τῶν Κυβερνήσεων ἡ ἐνέργεια και ἡ πρόνοια, ἀλλὰ και τῶν ἀτόμων ἡ σύμπραξις και ὁ ἐνθουσιασμός. Καὶ κατέστρεψε τὸν λόγον εὐχαριστήσας και αὐθις ἐπὶ τῇ ἐγκαρδίῳ δεξιῶσει ἧς παρ' ἡμῶν ἔτυχε. Τὴν ὀμιλίαν ταύτην, ἣτις ἐνεποίησε βαθυτάτην ἐντύπωσιν εἰς τὸ πολυπληθὲς ἀκροατήριον, διεδέχθησεν ἐπευφημίαι ζωνῶν, μεθ' ὃ τὸ πλῆθος ἤρχισε διαλυόμενον.

Κατὰ τὸ βραχὺ διάστημα τῆς ἐνταῦθα διαμονῆς τοῦ κ. Τρικούπη ἐπεσεκέθησαν αὐτὸν πλείστοι τῶν ἡμετέρων συμπολιτῶν, οἱ ἐπισημότεροι τῶν ἐνταῦθα συμπατριωτῶν του, αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως σχεδὸν πᾶσαι και πλείστοι παρουσιασθέντες ὅπως συγχαρῶσιν αὐτὸν ἐπὶ τῇ πολιτεῖᾳ του και ἐκφράσωσιν αὐτῷ τὴν ἐμπιστοσύνην των.

Μικρὸν πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ ἀτμοπλοίου παρετέθη δεῖπνον ἐν τῷ ξενοδοχείῳ ὑπὸ τῶν ἐνταῦθα φίλων τοῦ κ. Τρικούπη ἐν ᾧ παρεκάθησαν κληθέντες σὺν αὐτῷ οἱ παρεπιδημοῦντες βουλευταὶ κκ. Τσάλας και Σέρβος, οἱ ἡμέτεροι κκ. Π. Καλαμογδάτης, Δ. Πατρινός και Ἄλ. Φωτῆλας, οἱ συνοδηπόροι τοῦ κ. Τρικούπη βουλευταὶ κκ. Στεφανόπουλος και Χρηστόπουλος και πολλοὶ τῶν ἡμετέρων συμπολιτῶν.

Μετὰ τὸ δεῖπνον περιέμενον ἐν τῇ αἰθούσῃ ἄλλοι τῶν ἡμετέρων συμπολιτῶν οἵτινες ἤρχοντο ἵνα ἀποχαιρετήσωσι τὸν κ. Τρικούπη· κατὰ τὴν 8 ὥραν μ. μ. ἐπεβίβασθη τοῦ ἀτμοπλοίου ἀκολουθούμενος παρ' ἐκλεκτοῦ πλῆθους, ὅπερ και ἐν τῇ ἀποβάσει ἐπευχῆθη αὐτῷ ἀσίων τὸν πλοῦν και τὴν ἐν τῇ πολιτεῖᾳ ἐπικράτησιν τῶν ἀρχῶν του.

Τοιαύτη ἐν γένει ὑπήρξεν ἡ ἐκ τῆς πόλεως ἡμῶν διάβασις τοῦ κ. Τρικούπη ἡ ὑποδοχὴ αὐτοῦ, γενομένη ὑπὸ τοῦς ὅρους οὗς ὑπεδείξαμεν ἀνωτέρω, κέκτηται πολλὴν σημασίαν και πολλὰ δύναιται νὰ ἐξαγάγῃ ἐξ αὐτῆς συμπεράσματα. Κατ' αὐτὴν κατεδείχθη ἐναργῶς ὅτι ὁ κ. Τρικούπης, ὡς πολιτευόμενος και ἀρχηγὸς ἰσχυροῦ πολιτικοῦ κόμματος, ἔχει ἐνταῦθα φίλους ἐκ τῶν ὑγιεινῶν στοιχείων τοῦ τόπου, και ὅτι παρ' ἡμῶν πολλοὶ ὑπάρχουσιν οἱ τιμῶντες ἀφιλοκερδῶς τὴν πολιτικὴν περινοίαν και τὴν χρηστότητα. Τὸ ἐφ' ἡμῶν χαίροντες ὅτι ἐδόθη ἀφορμὴ τῇ πόλει ἡμῶν ἵνα δείξῃ ὅτι δι' ὅλης τῆς δυνάμεως αὐτῆς ἀποδοκιμαζει και ἀποκρούει πᾶν φαῖλον διάδημα ὑπαγορευόμενον ὑπὸ ὀλίγων ὑποκαθιστόντων τὰς ταπεινάς αὐτῶν ὁρμᾶς εἰς τὴν θέλησιν τῆς πόλεως, ὅτι γνωρίζει νὰ τιμᾷ τοὺς μοχλοῦντας ὑπὲρ τῶν κοινῶν και ἐθνικῶν συμφερόντων, εὐχόμεθα ὅπως ὁ κ. Τρικούπης, εἰς ὃν ἡ πόλις ἡμῶν ἐπεδείξατο κατὰ τὴν ἐντεῦθεν διάβασιν του τὴν ἐμπιστοσύνην, εἴτε ἐν τῇ Κυβερνήσει τῆς χώρας, εἴτε ἐν τῇ ἀντιπολιτευσί, παρέχῃ τὴν ἱκανοποίησιν εἰς τοὺς κατοίκους αὐτῆς ὅτι οὐχὶ ἄνευ λόγου προσβλέπουσιν μετ' ἐλπίδος εἰς αὐτὸν και εἰς τὸ πολιτικὸν του σύστημα.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Αἱ Γερμανικαὶ ἀρχαιολογικαὶ ἐφημερίδες πληροῦσι σελίδας ὀλοκλήρους διὰ τῆς περιγραφῆς ἀγάλματος χαλκίνου, ἀγορασθέντος ἐν Πάτραις, ὡς λέγουσι, και κοσμοῦντος σήμερον τὸ ἐν Βερολίῳ μουσεῖον. Ἀρχαιολόγοι σπουδαῖοι τῆς Γερμανίας δέν ἠδυνήθησαν λέγουσι νὰ ὀρίσωσι τὴν ἀξίαν αὐτοῦ, τὸσφ εἶναι μεγάλη, ξένοι δὲ ἄλλοι και ἰδίᾳ Ἄγγλοι ἐθεώρησαν αὐτὸ θαῦμα τελειότητος τῆς τέχνης. Ἡ εἰδήσις αὕτη ἣτις ἐθεωρήθη παρά τινων συναδέλφων τῶν Ἀθηνῶν ὡς μῦθος, εἶναι

δυστυχῶς γεγονὸς ἀληθέστατον. Οὐδ' ἡ ἐκφραζομένη ὑπόνοια, μὴ οἱ ἐν Ολυμπίᾳ Γερμανοὶ ἐπλούτισαν διὰ τοῦ καλλιτεχνήματος ἐκεῖνου τὸ ἐν Βερολίῳ μουσεῖον, ἔχεται ὑποστάσεως τινος. Τὸ περὶ οὗ πρόκειται ἀγαλμάτιον ἀνευρέθη, καθ' ἃς ἔχομεν πληροφορίας, πρὸ πολλοῦ ἐν Καλαβρυτοῖς, ἠγοράσθη δὲ ἀντὶ εὐτελεστάτου τιμήματος ἐκ τοῦ κατέχοντος παιδὸς παρὰ δημοσίου τινὸς ὑπαλλήλου, ὅστις ἐπὶ μακρὸν κατεῖχεν αὐτὸ χωρὶς νὰ γνωρίζῃ τίνος θησαυροῦ ἦτο θεματοφύλαξ. Ἐν Καλαβρυτοῖς ἔτυχε νὰ τὸ ἴδῃ παρὰ τῷ κατόχῳ Γερμανὸς τις περιηγούμενος, ἀλλὰ διὰ τῆς ζέσεως ἦν ἐπεδείξατο πρὸς ἀπόκτησιν ἐπρόδωκε τῷ κατόχῳ τὴν ἀγνωσμένην ἀξίαν τοῦ κειμήλου και οὗτος ἀπέκρουσε τὴν προσφερθεῖσαν τότε τιμὴν βραδύτερον ὅμως ὁ κάτοχος ἀπεκατεστάθη εἰς Πάτρας και ἐνταῦθα ἐξεποίησεν ἀντὶ φράγκ. 1500 τὸ ἀγαλμάτιον, εἴτε εἰς τὸν ἴδιον Γερμανὸν, εἴτε εἰς ἄλλον τινά. Τὸ βέβαιον εἶναι ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὅτι τὸ ἀγαλμάτιον διεπραγματεύετο ἐνταῦθα ἐπὶ πολὺ φανερά, ἐν γνώσει πολλῶν και ὅτι ὑπὸ τὰ δῆματα, ὡς εἶπεν, τῶν ἀρχῶν, ἐξεπατρίσθη τὸ κειμήλιον ἐκεῖνο τῆς ἡμετέρας ἀρχαιότητος ὅπερ κοσμεῖ ἤδη τὸ ἐν Βερολίῳ μουσεῖον. Λέγεται δὲ ὅτι ἡ ἀξία τοῦ ἀγαλματίου τοῦτο ἐγένετο καταφανῆς και πρὸς τοὺς ἀπλουστέρους τῶν παρατηρητῶν και ὅτι οὐδὲ πολλοστημόριον τῆς ἀξίας του ἐπέτυχε πωληθῆν ὑπὸ τοῦ ἀρχαιοκαπήλου. Οὐλίθερά κατάστασις, φέρουσα τὸ ἐρύθημα εἰς τὸ πρόσωπον παντὸς καλαισθητοῦ και μόνον ἀνίσχυρος δεικνύται νὰ συγκινήσῃ τὰς παρ' ἡμῶν ἀρχάς. Ὑπάρχει ἡ δὲν ὑπάρχει Νόμος περὶ ἀρχαιοτήτων; και ἂν μὲν δέν ὑπάρχῃ ἄς ἀναγραφῇ ἡ ἀρχαιοκαπηλεία εἰς τὸν κατάλογον τῶν ἐπιτηδευμάτων και ἄς ὑποβληθῇ εἰς φορολογίαν, ἂν δὲ ὑπάρχῃ, ἄς ζητηθῇ ἡ ἐφαρμογὴ του.

— Τὴν ἐσπέραν τῆς παρελθούσης Κυριακῆς ἐκλήθησαν τὰ μέλη τῆς ἐνταῦθα ἐμπορικῆς λέσχης «Ὁμόνοια» ὅπως ἐκλέξωσι τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ καταστήματος τούτου, ἀλλὰ οἱ συνελθόντες ἀπέκρουσαν τὴν ἐκλογὴν και, βοῇ οὐχὶ ψήφῳ, ἀνεκήρυξαν μόνον και ἀπόλυτον διαχειριστὴν τὸν κ. Κωνσταντῖνον Στρούμπον, εἰς ὃν ὀφείλεται ἡ ἀναστάσις και ἡ διατήρησις τῆς λέσχης ταύτης. Ὁ κ. Στρούμπος διὰ προσλαλιᾶς εὐχαριστηρίου, ἐξέθετο γενικὰς τινὰς ἰδέας λίαν ὀρθὰς περὶ ἡνωμασιῶν, ἐνώπιον τῆς συνελεύσεως τῶν μελῶν, αἵτινες ζωνῶς ἐχειροκροτήθησαν. Τὸ σύστημα τῆς ἐνιαίας και ἀπολύτου ἐξουσίας τὸ πρῶτον ῥῆθι δοκιμάζεται ἐν τῇ ἡμετέρᾳ λέσχῃ και ἐκ τῆς ἐπιδόσεως ἡ ἀποτυχία αὐτοῦ, πολλοὶ ἀναμένουσι νὰ φωτισθῶσι περὶ τοῦ συστήματος τούτου, ἐφαρμοζομένου εἰς ἄνωτέραν σφαιρὰν συμφερόντων. Εἰς τὸν κ. Στρούμπον ἐναπαύεται νὰ δείξῃ ἐν τῇ ἀπολυταρχίᾳ ἀγαθὰ ὡν αὕτη πιστεύεται ὅτι εἶναι ἀμορφῶς.

— Ὁ ἐν Ἀθήναις Ἑπίκοιρος τῶν ἐν πολέμῳ τραυματιῶν Σύλλογος διὰ τοῦ ἐπομένου ἀπὸ 27 Δεκεμβρίου π. ε. ἐγγράφου του [συνεκρότησεν ἐνταῦθα ἐπιτροπέαν ἐξ ἀξιοτίμων κυριῶν τῆς πόλεως μας, πρὸς συλλογὴν ἐράνων:

Πρὸς τὰς Κυρίας Σουσάναν Γερούση, Ν. Βουδ, Ἀγ. Ἀμβουργερο, Κυριακοῦλαν Κανακάρη, Ἐλένην Πράττικα, Κατίναν Πετιμεζᾶ, Πηνελόπην Χοδᾶ, Ἰωάνναν Μαλτέζου και Ἀθηνᾶν Χατζοπούλου

εἰς Πάτρας.

Κυριαί.

Γνωσταὶ ἐπ' ἀκριβῶς εἶσιν ἡμῖν αἱ παρούσαι ἔκτακτοι τῆς Πατρίδος περιστάσεις, ἡ ἄκρα τούτων κρισιμότης, και αἱ ὑπέρογκοι θυσίαι, εἰς ἃς αὐταὶ ὑποβάλλουσιν ἤδη σύμπαν τὸ ἔθνος.

Ἐν τῷ μέσῳ τῶν περιστάσεων τούτων, τὸ ἐπιβαλλόμενον εἰς τὸν Ἐρυθρὸν Σταυρὸν καθήκον εἶναι οὐ μόνον πατριωτικόν, ἀλλὰ και φιλόανθρωπον.

Ὁ Ἐρυθρὸς Σταυρὸς ἐκτιμᾷ βεβαίως τὸ μέγεθος τῶν θυσιῶν εἰς τὰς ὁποίας ὑπεβλήθησαν ἤδη, ὑποβάλλονται καθ' ἐκάστην και μέλλουσιν εἶτι νὰ ὑποβληθῶσιν οἱ κάτοικοι τοῦ Βασιλείου, ἔνεκεν τῶν στρατιωτικῶν ἐνεργειῶν, οὐχ' ἤττον ὅμως ἐθεώρησε καθήκον του νὰ ἀπρανθῇ και αὐ-

